

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення міської ради

22.12.2023 № 47

ПРОГРАМА
збереження пам'яток культурної спадщини
м. Запоріжжя на 2021-2024 роки

Програма збереження пам'яток культурної спадщини м. Запоріжжя на 2021-2024 роки (далі – Програма) розроблена відповідно до Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про охорону культурної спадщини» та інших нормативно-правових актів у сфері охорони культурної спадщини.

З метою захисту традиційного характеру середовища місто Запоріжжя занесено до Списку історичних населених місць, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.07.2001 № 878 «Про затвердження Списку історичних населених місць України».

На державному обліку у місті Запоріжжя перебувають 318 пам'яток культурної спадщини, у тому числі 152 пам'ятка історії, 84 – архітектури та містобудування, 19 – монументального мистецтва, 11 – науки і техніки, 52 – археології. Крім того, 102 об'єкта мають правовий статус щойно виявлених об'єктів культурної спадщини, з яких 88 – архітектури та містобудування, 16 – археології.

Наказом Міністерства культури України від 31.07.2012 № 814 «Про затвердження науково-проектної документації щодо меж і режимів використання зон охорони пам'яток та занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України» затверджено межі і режими використання зон охорони пам'яток та трьох історичних ареалів міста – «Старий Олександрівськ», «Соціалістичне Запоріжжя» та «Національний заповідник «Хортиця».

Відповідно до статей 31, 32 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до делегованих повноважень органів місцевого самоврядування у сферах будівництва, культури належить забезпечення організація охорони, реставрації та використання пам'яток архітектури та містобудування, історії і культури (історії, археології, монументального мистецтва, науки і техніки).

У цій Програмі поняття та терміни вживаються у наступному значенні:
об'єкт культурної спадщини – визначне місце, споруда (витвір), комплекс (ансамбль), їхні частини, пов'язані з ними рухомі предмети, а також території чи водні об'єкти, інші природні, природно-антропогенні або створені людиною об'єкти незалежно від стану збереженості, що донесли до нашого часу цінність

з археологічного, естетичного, етнологічного, історичного, архітектурного, мистецького, наукового чи художнього погляду і зберегли свою автентичність;

охорона культурної спадщини - система правових, організаційних, фінансових, матеріально-технічних, містобудівних, інформаційних та інших заходів з обліку (виявлення, наукове вивчення, класифікація, державна реєстрація), запобігання руйнуванню або заподіяння шкоди, забезпечення захисту, збереження, утримання, відповідного використання, консервації, реставрації, ремонту, реабілітації, пристосування та музеєфікації об'єктів культурної спадщини

пам'ятка культурної спадщини – об'єкт культурної спадщини, який занесено до Державного реєстру нерухомих пам'яток України або включено до списків (переліків) пам'яток історії та культури відповідно до Закону Української РСР «Про охорону і використання пам'яток історії та культури»;

облік об'єктів культурної спадщини – виявлення, обстеження, дослідження, фотофіксація об'єктів культурної спадщини, підготовка графічних матеріалів (у разі необхідності) та визначення предмета охорони культурної спадщини, складання переліків об'єктів культурної спадщини та облікової документації на ці об'єкти, підготовка подання до уповноважених органів охорони культурної спадщини для занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України;

зони охорони пам'ятки - встановлювані навколо пам'ятки охоронна зона, зона регулювання забудови, зона охоронюваного ландшафту, зона охорони археологічного культурного шару, в межах яких діє спеціальний режим їх використання

користувач пам'ятки – фізична або юридична особа, що набула у встановлений законодавством спосіб прав власності, оперативного управління або господарського відання пам'яткою (для районних адміністрацій міської ради та комунальних підприємств – згідно із рішенням виконавчого комітету міської ради) та забезпечує її належне утримання, своєчасний ремонт та реставрацію.

1. Мета Програми

Метою Програми є реалізація державної політики у сфері збереження культурної спадщини та традиційного характеру середовища м. Запоріжжя, запровадження механізму покращення естетичного вигляду пам'яток культурної спадщини, що розташовані в історичних ареалах м. Запоріжжя та затвердження їх локальних зон охорони.

2. Склад проблеми, шляхи і способи її розв'язання

На даний час на частині пам'яток культурної спадщини не встановлені передбачені законодавством охоронні дошки, що зменшує рівень обізнаності серед населення про історико-культурне надбання міста.

Водночас, користувачі приміщень, розташованих у пам'ятках при здійсненні господарської та підприємницької діяльності не завжди дотримуються рекомендацій концепції архітектурного середовища м. Запоріжжя «Код міста». Це призводить до оформлення окремих частин фасадів пам'яток у дисгармонійному архітектурному рішенні (різні кольори, розміри та форма вивісок, рекламних конструкцій).

У зв'язку із повномасштабним вторгненням російської федерації існує потреба в активізації очищення публічного простору від знаків та символів, пов'язаних з радянським комуністичним минулим на будівлях (у т.ч. на пам'ятках культурної спадщини) шляхом їх усунення.

На цей час, у зв'язку із необхідністю підготовки внесення змін до Генерального плану та ґрунтового визначення режимів використання територій історичних ареалів міста існує потреба у коригуванні (оновленні) історико-архітектурного опорного плану як його частини та у розробленні науково-проектної документації з визначення меж та режимів використання локальних зон охорони пам'яток культурної спадщини, розташованих в межах історичних ареалів «Старий Олександрівськ» та «Національний заповідник «Хортиця».

Охоронні договори з власниками (користувачами) пам'яток культурної спадщини укладені лише на частину пам'яток, що не дозволяє сформувати дієвий механізм захисту та контролю за їх збереженням.

Для вирішення зазначеного комплексу проблем необхідно вжити наступні заходи:

- виготовлення охоронних дощок та їх встановлення на пам'ятках культурної спадщини;
- розроблення та затвердження паспортів опорядження головних фасадів пам'яток архітектури та містобудування, розташованих у центральній частині міста;
- демонтаж знаків та символів, пов'язаних з радянським комуністичним минулим на будівлях (у т.ч. на пам'ятках культурної спадщини);
- розроблення облікової документації на об'єкти культурної спадщини та направлення її до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони культурної спадщини з метою занесення їх до Державного реєстру нерухомих пам'яток України та надання правового статусу пам'яток культурної спадщини;
- розроблення науково-проектної документації з коригування (оновлення) історико-архітектурного опорного плану та визначення меж та режимів використання локальних зон охорони пам'яток культурної спадщини, розташованих в межах історичних ареалів «Старий Олександрівськ» та «Національний заповідник «Хортиця»;
- укладення охоронних договорів на пам'ятки культурної спадщини з їх власниками (користувачами).

3. Завдання і заходи

Завданням Програми є збереження пам'яток культурної спадщини, розташованих на території м. Запоріжжя та забезпечення взяття цих об'єктів на державний облік.

Завдання та заходи програми наведені у додатку 1.

4. Обсяги та джерела фінансування

Обсяг видатків на фінансове забезпечення реалізації Програми здійснюється за рахунок коштів бюджету Запорізької міської територіальної громади, а також інших джерел, не заборонених діючим законодавством.

Орієнтовні обсяги фінансування заходів програми наведені у додатку 2.

5. Очікувані результати, ефективність програми

Виконання Програми сприятиме реалізації делегованих повноважень міської ради у галузі будівництва, у сфері культури, а саме: у частині забезпечення охорони та використання пам'яток культурної спадщини міста (за видами архітектури та містобудування, історії, археології, монументального мистецтва, науки і техніки).

Очікувані результати, які передбачається досягнути, наведені у додатку 3.

6. Координація та контроль за ходом виконання програми

Головним розпорядником бюджетних коштів та виконавцем Програми є відділ охорони культурної спадщини Запорізької міської ради, який здійснює організацію та контроль за ходом виконання програми, цільовим використанням бюджетних коштів, готує щомісячні та щорічні звіти.

За результатами року здійснює аналіз результатів виконання Програми та, у разі потреби, розробляє пропозиції щодо доцільності продовження тих чи інших заходів, обсягів і джерел фінансування тощо.

Секретар міської ради

Анатолій КУРТЄВ

Додаток 1
до Програми збереження пам'яток культурної
спадщини м. Запоріжжя
на 2021-2024 роки

Завдання і заходи
Програми збереження пам'яток культурної спадщини м. Запоріжжя на 2021-2024 роки
(найменування міської цільової програми)

Найменування завдання	Найменування заходу	Головний розпорядник бюджетних коштів, виконавці	Джерела фінансування (бюджет міста, державний, обласний, бюджети, інші)	Прогнозні обсяги, тис. грн.				
				Всього	за роками			
1	2	3	4	2021	2022	2023	2024	
Завдання 1. Збереження пам'яток культурної спадщини, розташованих на території м. Запоріжжя	1.1. Виготовлення та встановлення охоронних дощок на пам'ятки культурної спадщини	Відділ охорони культурної спадщини Запорізької міської ради	Бюджет міської територіальної громади	56,700	-	-	47,870	
	1.2. Розроблення паспортів опорядження головних фасадів пам'яток архітектури та містобудування			23,530	-	310,855	376,480	
	1.3. Укладення охоронних договорів на пам'ятки культурної спадщини з їх власниками/користувачами			-	-	-	-	
Разом за завданням 1				80,230	-	310,855	424,350	

<p>Завдання 2. Усунення з публічного простору знаків та символів, пов'язаних з радянським комуністичним минулим (у т.ч. на пам'ятках культурної спадщини)</p>	<p>2.1. Розроблення проєктно-кошторисної документації для проведення заходів з усунення з публічного простору знаків та символів, пов'язаних з радянським комуністичним минулим (у т.ч. на пам'ятках культурної спадщини)</p> <p>2.2. Проведення заходів з усунення з публічного простору знаків та символів, пов'язаних з радянським комуністичним минулим (у т.ч. на пам'ятках культурної спадщини)</p>	<p>Відділ охорони культурної спадщини Запорізької міської ради</p>	<p>Бюджет міської територіальної громади</p>	<p>400,000</p>	<p>-</p>	<p>-</p>	<p>-</p>	<p>-</p>	<p>400,000</p>
<p>Разом за завданням 2</p>									
<p>Завдання 3. Забезпечення взяття об'єктів культурної спадщини на державний облік.</p>	<p>3.1. Розроблення облікової документації на об'єкти культурної спадщини для занесення їх до Державного реєстру нерухомих пам'яток України</p>	<p>Відділ охорони культурної спадщини Запорізької міської ради</p>	<p>Бюджет міської територіальної громади</p>	<p>252,300</p>	<p>100,000</p>	<p>-</p>	<p>-</p>	<p>70,000</p>	<p>82,300</p>
<p>Разом за завданням 3</p>									
<p>Завдання 4. Розроблення науково-проєктної документації з коригування (оновлення) історико-архітектурного опорного плану м. Запоріжжя</p>	<p>4.1. Розроблення науково-проєктної документації з коригування (оновлення) історико-архітектурного опорного плану м. Запоріжжя</p>	<p>Відділ охорони культурної спадщини Запорізької міської ради</p>	<p>Бюджет міської територіальної громади</p>	<p>4 145,842</p>	<p>-</p>	<p>-</p>	<p>-</p>	<p>70,000</p>	<p>4 145,842</p>
<p>Запоріжжя та визначення меж та режимів використання зон охорони пам'яток культурної спадщини</p>	<p>4.2. Розроблення науково-проєктної документації з визначення меж та режимів використання зон охорони пам'яток культурної спадщини, розташованих на</p>	<p>Відділ охорони культурної спадщини Запорізької міської ради</p>	<p>Бюджет міської територіальної громади</p>	<p>3 379,982</p>	<p>-</p>	<p>-</p>	<p>-</p>	<p>-</p>	<p>3 379,982</p>

	території історичного ареалу м. Запоріжжя «Національний заповідник «Хортиця»												
	4.3. Розроблення науково-проектної документації з визначення меж та режимів використання зон охорони пам'яток культурної спадщини, розташованих на території історичного ареалу м. Запоріжжя «Старий Олександрівськ»	Відділ охорони культурної спадщини Запорізької міської ради	Бюджет міської територіальної громади	2 784,875	-	-	-	-	-	-	-	2 784,875	
Разом за завданням 4				10 310,699	-	-	-	-	-	-	-	10 310,699	
Разом за програмою				12 268,434	180,230	-	-	-	-	-	380,855	11 707,349	

Секретар міської ради

Анатолій КУРТЄВ

Додаток 2
до Програми збереження пам'яток
культурної спадщини м. Запоріжжя
на 2021-2024 роки

Орієнтовні обсяги та джерела фінансування

Програми збереження пам'яток культурної спадщини м. Запоріжжя на 2021-2024 роки
(найменування міської цільової програми)

	Обсяг фінансування, всього, тис. грн.	За роками виконання			
		2021	2022	2023	2024
1	2	3	4	5	6
Бюджет міської територіальної громади, всього	12 268,434	180,230	-	380,855	11 707,349
В тому числі:					
Власні надходження бюджетних установ	-	-	-	-	-
Державний бюджет	-	-	-	-	-
Обласний бюджет	-	-	-	-	-
Інші джерела	-	-	-	-	-
Усього	12 268,434	180,230	-	380,855	11 707,349

Секретар міської ради

Анатолій КУРТЄВ

Додаток 3
до Програми збереження пам'яток
культурної спадщини м. Запоріжжя
на 2021-2024 роки

Очікувані результати

виконання Програми збереження пам'яток культурної спадщини м. Запоріжжя на 2021-2024 роки
(найменування міської цільової програми)

Найменування завдання	Найменування показників виконання завдання	Одиниця виміру	Головний розпорядник бюджетних коштів	Значення показників у тому числі за роками				
				Всього	2021	2022	2023	2024
Завдання 1. Збереження пам'яток культурної спадщини, розташованих на території м. Запоріжжя	Кількість пам'яток культурної спадщини, на яких будуть встановлені охоронні дошки	од.	Відділ охорони культурної спадщини Запорізької міської ради	123	90	-	-	33
	Кількість пам'яток архітектури та містобудування, для яких будуть розроблені та затверджені паспорти опорядження головних фасадів			34	1	-	17	16
	Кількість укладених охоронних договорів на пам'ятки культурної спадщини			85	10	10	40	25
Завдання 2. Усунення з публічного простору знаків та символів, пов'язаних з радянським комуністичним минулим (у т.ч. на пам'ятках культурної спадщини)	Кількість проєктно-кошторисної документації для проведення заходів з усунення з публічного простору знаків та символів, пов'язаних з радянським комуністичним минулим (у т.ч. на пам'ятках культурної спадщини)	од.	Відділ охорони культурної спадщини Запорізької міської ради	1	-	-	-	1

пам'яток культурної спадщини)	Кількість знаків та символів, пов'язаних з радянським комуністичним минулим (у т.ч. на пам'ятках культурної спадщини)	од.		614	-	-	-	614
Завдання 3. Забезпечення взяття об'єктів культурної спадщини на державний облік	Кількість розробленої облікової документації на об'єкти культурної спадщини	од.	Відділ охорони культурної спадщини Запорізької міської ради	40	-	-	10	10
Завдання 4. Розроблення науково-проектної документації з визначення меж та режимів використання зон охорони пам'яток культурної спадщини	Кількість науково-проектної документації з коригування (оновлення) історико-архітектурного опорного плану м. Запоріжжя	од.	Відділ охорони культурної спадщини Запорізької міської ради	1	-	-	-	1
	Кількість пам'яток культурної спадщини, розташованих в історичному ареалі «Національний заповідник «Хортиця», для яких буде розроблено зони охорони	од.		38	-	-	-	38
	Кількість пам'яток культурної спадщини, розташованих в історичному ареалі «Старий Олександрівськ», для яких буде розроблено зони охорони	од.		37	-	-	-	37

Секретар міської ради

Анатолій КУРТЄВ